

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1 Biologický vývoj kůže člověka jakožto ochranného integumentu	13
1.1 Fylogenetický vývoj kůže	13
1.2 Vývojové specifity lidské kůže	16
1.2.1 Embryonální vývoj jednotlivých kožních struktur	16
1.2.2 Buněčné elementy zajišťující specifické funkce kůže	19
1.3 Význam vývojových interakcí kožních struktur	20
1.4 Regionální specifity kůže	21
1.4.1 Specifita kůže v oblasti palmoplantární	22
1.4.2 Kůže v oblastech mimodlaňoploskových	23
1.4.3 Kůže v oblasti obličeje a krku	23
1.4.4 Oblast vlasaté části hlavy	24
1.4.5 Oblasti axilární, perigenitální a perianální	25
1.5 Kůže jako biologická struktura (Obecný souhrn)	25
Kapitola 1 – Literatura	26
2 Základní biologické a fyziologické funkce kůže a důsledky jejich porušení	29
2.1 Funkce bariérová	29
2.1.1 Mechanizmy podílející se na hydrataci kožního povrchu (rohové vrstvy)	30
2.1.2 Důsledky nadměrné hydratace kožního povrchu na funkci bariéry	32
2.1.3 Porucha bariérové funkce v důsledku stavu „suché kůže“	33
2.1.4 Důsledky opakovaného nebo dlouhodobého působení látek (např. emulgátorů) na bariérovou funkci kůže	34

2.1.5 Mechanizmy reparace (úpravy) důsledků poškozené rohové vrstvy (bariéry)	34
2.1.6 Vývoj stavu tzv. hypersenzitivní kůže	35
2.1.7 Změny bariérové funkce kůže v důsledku stárnutí	35
2.2 Funkce imunologické ochrany	36
2.2.1 Faktory a mechanismy ovlivňující imunologickou funkci kůže	36
2.3 Funkce ochrany proti vlivu UV záření	39
2.3.1 Struktury podílející se na omezení průniku UV záření do kůže	39
2.3.2 Poruchy a změny ochranných systémů proti vlivu UV záření	40
Kapitola 2 – Literatura	41

3 Základní složky zevních léčiv a hodnocení jejich účinnosti..... 43

3.1 Současné požadavky na kvalitu přípravků určených k aplikaci na kůži.....	43
3.2 Látky účinné	44
3.3 Základy (vehikula)	47
3.4 Látky pomocné	48
3.5 Mechanizmy resorpce a možnosti hodnocení účinnosti zevních léčiv (účinných látek)	49
Kapitola 3 – Literatura	53

4 Aplikační formy zevních léčiv a kosmetik

(Složení, předpokládané mechanismy působení na kůži a využití v praktické aplikaci)

4.1 Dermatologická externa tekutá	55
4.1.1 Vodné roztoky	55
4.1.2 Alkoholové roztoky (tinkтуры) ve zředěném etanolu	56
4.2 Zásypy (pudry – Pulveres)	56
4.2.1 Zásypy organické povahy (škroby)	56
4.2.2 Zásypy anorganické povahy	57
4.2.3 Mikronizované zásypy	57
4.3 Tekuté pudry (Pulveres adpersorii liquidi)	58
4.4 Pasty (Pastae)	58
4.5 Masti (Unguenta)	60
4.6 Krémy (Cremores) – emulzní systémy různých typů	61
4.6.1 Dvoufázové emulzní systémy	62

4.6.2	Třífázové emulzní systémy (tzv. směsné emulze)	63
4.6.3	Mikroemulze	64
4.7	Lotiony – Lotiones (česky „omyvadla“)	65
4.8	Pěny – Spumae (Foams)	66
4.9	Spreje – Aerodispersiones (aerosoly)	66
4.10	Gely – gelová externa	66
4.11	Zevní léčiva nanášená koupelovou aplikací	68
4.12	Lipozomy v dermatologické zevní terapii a v kosmetice	70
4.13	Transdermální aplikace léčiv	73
4.14	Způsoby aplikace prostředků pro zevní terapii	76
4.15	Vliv historické změny koncepce účinnosti dermatologických extern a kosmetik na fyziologii kožního povrchu (bariérovou funkci)	77
	Kapitola 4 – Literatura	78

5 Interakce aplikovaného externa s povrchovými strukturami pokožky 81

6 Obecné zásady v současné koncepci zevní terapie 83

6.1	Příčiny poruch fyziologických funkcí kožního povrchu a jejich patofyziologické důsledky	83
6.2	Možnosti úpravy (regenerace) porušených fyziologických funkcí	83
	Kapitola 6 – Literatura	87

7 Klinické postupy v denní péči o kůži a v zevní terapii (Obecné zásady a doporučení) 89

7.1	Problematika hygienické očisty a denní péče u osob se zdravou kůží	89
7.2	Problematika hygienické očisty u osob s chorobně postiženou kůží	92
7.3	Dermatózy ve stadiu akutní výsevové fáze	93
7.4	Zevní terapie v oblasti vlasaté části hlavy	97
7.5	Zevní terapie v oblasti obličeje a krku	99
7.6	Zevní terapie v oblastech intertriginózních (zapářkových)	101

7.7 Zevní terapie v oblasti palmoplantární (se zaměřením na problematiku „obuté nohy“)	102
7.7.1 Problematika tzv. „obuté nohy“	103
7.8 Problematika ovlivnění hyperhidrózy	106
7.8.1 Hyperhidróza v oblasti palmoplantární	106
7.8.2 Hyperhidróza v oblasti axilární (podpažní)	111
7.9 Problematika a možnosti ovlivnění stavu tzv. hypersenzitivní kůže	113
7.10 Péče o kůži po korektivně dermatologických zákrocích	116
Kapitola 7 – Literatura	121

8 Závěry a perspektivy vývoje přípravků pro zevní dermatologickou terapii a kosmetiku	127
--	------------

Rejstřík	129
-----------------	------------